

دوهفته‌نامه جامعه و فرهنگ قزاقستان
شماره (93) نیمه اول مهر ماه 1402
رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در
آستانه قزاقستان

مدیر مسئول: علی‌اکبر طالبی‌متین رایزن فرهنگی

آدرس: آستانه تقاطع مایلین-ژومابایف، کوچه اوبتوغان 16

<http://nursultan.icro.ir/>

<https://www.facebook.com/iranculturencity>

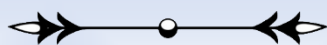
https://www.instagram.com/iran_culture_astana/

https://www.youtube.com/channel/UC4tt5AM_3ljUnBDFur4ew/featured

فهرست مطالب

صفحه	عناوین
	اخبار اجتماعی، علمی، فرهنگی و هنری
3.....	تصویب پنجم اکتبر به عنوان روز معلم در قزاقستان.....
4.....	برگزاری دومین جشنواره بین المللی موسیقی "عالم ساز".....
5.....	برگزاری جشنواره جهانی علمی فستیوال نوبل در آستانه.....
6.....	دیدار برنده جایزه نوبل با دانشمندان دانشگاه دولتی قزاقستان.....
7.....	بررسی راهکارهای گسترش زبان فارسی و ایرانشناسی در قزاقستان.....
9.....	برگزاری سمینار اعضای گروه اطلاع رسانی در آستانه.....
10.....	انتشار نسخه خطی در خصوص یکی از شاگردان خواجه احمد یسوی در قزاقستان.....
12.....	برگزاری کنفرانس علمی و عملی در خصوص مختار عیوض اف در ریاض.....
13.....	دیدار و گفتگوی نایب مفتی اعظم قزاقستان با رایزن فرهنگی.....
15.....	قزاقستان عضو جدید کمیته میراث جهانی اسلامی شد.....
16.....	ایرانشناس قزاقی: کشوری به زیبایی ایران ندیده‌ام.....
17.....	بزرگداشت مولانا در اتاق ایران‌شناسی دانشگاه ملی اوراسیا.....
	اخبار دینی و مذهبی
19.....	افتتاح مسجد جدیدی در شهر چیمکنت.....
20.....	برگزاری مسابقات حفظ و ترتیل قرآن کریم درمنگستاو.....
22.....	رونمایی از کتاب آموزش قرآن کریم در قزاقستان.....
	گزارشات تحلیلی
23.....	چرا نورتاس آدامبای معتقد است که قزاقستان باید طبق قوانین شریعت زندگی کند؟.....
26.....	اسب در زندگی قزاق ها.....

اخبار اجتماعی، علمی، فرهنگی و هنری

تصویب پنجم اکتبر به عنوان روز معلم در قزاقستان

به گزارش خبرگزاری baigenews.kz از سال جاری، روز معلم در قزاقستان در روز - 5 اکتبر - جشن گرفته می شود.

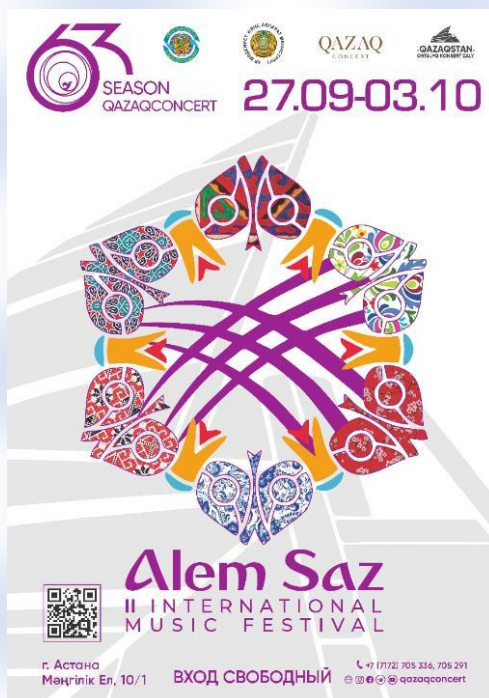
بر اساس مصوبه دولت قزاقستان، مقرر شد مراسم بزرگداشت روز معلم در 5 اکتبر، همزمان با روز جهانی معلم جشن گرفته شود. در این روز، مراسم ویژه ای برای معلمان در پایتخت برگزار خواهد شد و حدود 700 معلم از مناطق مختلف کشور در آن شرکت خواهند کرد. در این مراسم، معلمان می توانند بهترین شیوه های بین المللی تدریس را با همکاران خود به اشتراک بگذارند. گفتنی است نزدیک 500 هزار معلم در مقاطع پیش دبستانی، متوسطه، فنی و حرفه ای در جمهوری قزاقستان به امر مهم تدریس اشتغال دارند.

تاریخ: 3 مهر 1402

https://baigenews.kz/vpervye-v-kazahstane-den-uchitelya-budet-otmechatsya-5-oktyabrya_160629

برگزاری دومین جشنواره بین المللی موسیقی "عالم ساز"

دومین جشنواره بین‌المللی موسیقی «عالم ساز» که یکی از مهمترین رویدادهای فرهنگی پاییز امسال خواهد بود، در بازه زمانی 27 سپتامبر تا 3 اکتبر برگزار می‌شود. محبوب‌ترین هنرمندان از کشورهای قزاقستان، ترکیه، ژاپن، مجارستان، آلمان، پاکستان، اسپانیا، روسیه خلاقیت خود را در مقابل میهمانان به نمایش خواهند گذاشت.

"ALEM SAZ" یک جشنواره بین‌المللی است که فرهنگ‌های بسیاری از کشورهای را از طریق همکاری‌های خلاقانه و باورنکردنی هنرمندان در یک پلتفرم گرد هم می‌آورد. این پروژه با هدف وحدت، حفظ و توسعه فرهنگ‌های ملی، ایجاد فضای احترام به میراث تاریخی و ارزش‌های فرهنگی کشورهای مختلف جهان در فرآیند خلاقیت انجام می‌شود. این رویداد باعث گسترش و تقویت روابط دوستانه بین کشورهای و توسعه همکاری‌های بین‌المللی در زمینه هنر می‌شود.

جشنواره ALEM SAZ با حمایت وزارتخانه‌های فرهنگ و اطلاعات و امور خارجه جمهوری قزاقستان و همچنین سازمان دولتی کنسرت "Kazakhconcert" به نام رزا باگلانووا برگزار می‌شود.

تاریخ: 3 مهر 1402

<https://www.gov.kz/memleket/entities/culture/press/news/details/624808?lang=ru>

برگزاری جشنواره جهانی علمی فستیوال نوبل در آستانه

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (93) نیمه اول مهر ماه 1402
فستیوال نوبل یک جشنواره جهانی فناوری، علمی و آموزشی است که برندگان جایزه نوبل، کارشناسان جهانی،
مبتکران و رهبران تجاری را در بر می‌گیرد.

این رویداد بین‌المللی با حضور 15 برنده جایزه نوبل، 100 دانشمند جهان و بیش از 50 مدیر تجاری برگزار می‌شود. جشنواره نوبل آتی به موضوع یک بیماری همه گیر جهانی در آینده می‌پردازد. این موضوعات توسط دو دانشمند برجسته ارائه خواهد شد که تحقیقات و دستاوردهای آنها در زمینه علوم زیستی و ایجاد واکسن علیه ویروس کرونا کمک قابل توجهی به علم و مراقبت های بهداشتی کرده است.

اولین سخنران، برنده جایزه پیشرفت علوم زندگی در سال 2022 است که اسکار علوم نیز نامیده می‌شود، پاسکال مایر، انقلابی در نسل بعدی توالی (NGS)، روش انجام تجزیه و تحلیل DNA را ایجاد نمود و آن را مقرون به صرفه کرد. این مبنایی برای تشخیص و درمان سرطان، بیماری‌های نادر و همچنین تعیین توالی ویروس‌ها، از جمله کووید-19 و انواع آن است.

سخنران دوم، خالق واکسن قزاقستان علیه کووید-19 و رئیس آکادمی ملی علوم قزاقستان، کونسولو زکریا است. او نه تنها سازنده این واکسن است، بلکه یک زیست شناس برجسته و نویسنده مقالات علمی متعدد نیز است. در جشنواره نوبل، او دیدگاه خود را در مورد بیماری‌های همه گیر آینده و اینکه چگونه علم می‌تواند به جلوگیری از آنها کمک کند، به اشتراک می‌گذارد.

این دو سخنران، هر کدام در حوزه خود، راه را برای اکتشافات علمی و انقلاب های پزشکی هموار کردند. اجرای آنها در این جشنواره بینشی را در مورد اینکه همه گیری جهانی بعدی چگونه می‌تواند باشد و چگونه می‌توانیم برای آن آماده شویم، ارائه می‌دهد.

تاریخ: 4 مهر 1402

دیدار برنده جایزه نوبل با دانشمندان دانشگاه دولتی انرژی

در چارچوب هفتمین کنگره جهانی ریاضیدانان جهان ترک، نشست با موضوع تغییرات اقلیمی و بحران زیست محیطی برگزار شد. در این مراسم رای گُن چونگ، برنده جایزه نوبل و مشاور دبیرکل سازمان ملل متحد در زمینه تغییرات آب و هوایی حضور داشت.

رای گُن چونگ (Rae Kwon Chun) دانشمند بازنشسته در موسسه اینچئون برای همگرایی علم و فناوری است که روی راه حل‌های تغییرات آب و هوایی کار می‌کند. وی عضو هیئت مدیره آب و هوا و انرژی بنیاد بان کی مون و رئیس کمیته بین‌المللی جایزه جهانی انرژی است. در این نشست که به ابتکار دانشگاه دولتی برگزار شد، موضوعات مرتبط با مدیریت منابع آب و بهبود محیط زیست مورد بحث و بررسی قرار گرفت. دانشگاه دولتی در جمهوری قزاقستان به عنوان دانشگاه پایه برای آموزش پرسنل صنعت آب تعیین شده است. این دانشگاه مرکز علمی و آموزشی پیشرو در آسیای مرکزی برای تحقیقات در زمینه مدیریت آب، منابع آب، فرآوری، صنایع غذایی و شیمی است و "تامین کننده" اصلی پرسنل برای منطقه است. مختار بایژومانوف، رئیس دانشگاه بیان کرد: تا به امروز، این دانشگاه با 6 دانشگاه جمهوری قزاقستان و 5 سازمان علمی، قرارداد کنسرسیومی امضا کرده است که در تلاش برای حل مشکلات متعدد آب هستند.

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (93) نیمه اول مهر ماه 1402

در این نشست نظرات مختلفی در خصوص توسعه و مدیریت منابع آب شنیده شد و همچنین سوالاتی در خصوص تغییرات اقلیمی، مشکلات مبرم آب در تمامی سطوح و راهکارهای رفع آنها نیز مطرح شد. و در آخر رای کُن چانگ، برنده جایزه نوبل، به گرمی از حاضران به دلیل گفتگویی که در قالب آزاد برگزار شد، تشکر کرد.

تاریخ: 5 مهر 1402

<https://www.gov.kz/memleket/entities/sci/press/news/details/625865?lang=ru>

بررسی راهکارهای گسترش زبان فارسی و ایرانشناسی در قزاقستان

در نشست رایزن فرهنگی ایران با استادان زبان فارسی و ایرانشناسی دانشگاه ملی اوراسیا، راهکارهای گسترش زبان فارسی و ایرانشناسی مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

علی اکبر طالبی‌متین، رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آستانه قزاقستان در نشستی صمیمانه با استادان زبان فارسی و ایرانشناسی در ارتباط با مسائل زبان فارسی در دانشگاه اوراسیا گفت‌وگو کرد.

محورهای اصلی گفت‌وگو در این نشست، میزان جذب دانشجویان زبان فارسی به عنوان زبان اول یا دوم در سال تحصیلی جدید، راهکارهای جذب مخاطبان بیشتر برای انتخاب زبان فارسی، برگزاری برنامه‌های متنوع فرهنگی و علمی از جمله شب شعر، شب یلدا، المپیاد علمی، روز دانشجو و موارد متعدد دیگر بود.

طالبی‌متین با برشمردن دانشگاه ملی اوراسیا به عنوان یکی از چند دانشگاه برتر در قزاقستان، حفظ و ارتقاء زبان فارسی و ایران‌شناسی را در این دانشگاه یکی از مهمترین دغدغه‌های رایزنی فرهنگی و از وظایف مهم این دانشگاه دانست.

وی با اشاره به اینکه طی یکسال گذشته جلسات متعددی میان سفیر و رایزن فرهنگی ایران با وزیر علوم و آموزش عالی کشور قزاقستان صورت گرفته و مسأله آموزش زبان فارسی و ایران‌شناسی همواره از مهمترین موضوعات مورد بحث در این گفت‌وگوها بوده است، اذعان داشت که نتیجه مطلوب و مورد انتظار در این رابطه در سطح دانشگاه هنوز به دست نیامده است.

طالبی‌متین اهتمام و تلاش مضاعف از سوی مقامات دانشگاه را ضروری خواند و تأکید کرد: رایزنی فرهنگی ایران از هر گونه همکاری در جهت رشد و ارتقاء زبان فارسی و ایران‌شناسی در این دانشگاه مضایقه نخواهد کرد. آقمارال تویلیوبایوا، استاد زبان فارسی و ایران‌شناسی این دانشگاه گفت: آگاهی دادن به دانشجویان در ارتباط با لزوم یادگیری زبان فارسی و ایجاد علاقه در آنها نسبت به انتخاب زبان فارسی، تبلیغات مؤثر و گسترده‌ای را در این رابطه می‌طلبد.

طالبی‌متین نیز در همین رابطه بر لزوم راهکارهایی از جمله فعالیت بیشتر دانشجویان و دانش‌آموختگان زبان فارسی در فضای مجازی، ایجاد شبکه دانشجویی میان دانشجویان و دانش‌آموختگان زبان فارسی در داخل دانشگاه و علاقه‌مندان به زبان فارسی در خارج از دانشگاه جهت ایجاد و حفظ ارتباط میان آنان، اطلاع‌رسانی‌ها در ارتباط با زبان فارسی و ایران‌شناسی، آگاهی از آخرین اخبار و تحولات در حوزه زبان فارسی و ایران‌شناسی و مشارکت فعالانه آنها در برنامه‌های فرهنگی مربوطه تأکید کرد.

تاریخ: 5 مهر 1402

برگزاری سمینار اعضای گروه اطلاع‌رسانی در آستانه

مرکز مطالعات ادیان با حمایت اداره امور دینی آستانه، سمیناری را برای اعضای گروه اطلاع‌رسانی در حوزه دین در پایتخت برگزار کرد.

این رویداد با هدف جلوگیری از افراط گرایی مذهبی و تروریسم، افزایش دانش مذهبی مردم، ترویج سنت‌ها و ارزش‌های مردم قزاقستان، تقویت "مصونیت" در برابر افکار افراطی و آشنایی با الزامات قوانین جمهوری قزاقستان برگزار می‌شود. در این مراسم، یردولت کنزخانوف، رئیس کمیته امور مذهبی وزارت فرهنگ و اطلاعات جمهوری قزاقستان، نوردولت آلموخانوف رئیس اداره امور مذهبی آستانه، نهادهای سازمان‌های دولتی، شوراهای عمومی، علما و کارشناسان حضور داشتند.

تاریخ: 6 مهر 1402

[/https://kazislam.kz/v-astane-proshel-seminar-dlya-chlenov-stolichnyh-irg](https://kazislam.kz/v-astane-proshel-seminar-dlya-chlenov-stolichnyh-irg)

انتشار نسخه خطی در خصوص یکی از شاگردان خواجه احمد یسوی در قزاقستان

قوات بوراش، رئیس کمیته آرشیو، اسناد و امور کتاب وزارت فرهنگ و اطلاعات جمهوری قزاقستان با سیدالیم یولداشف وقایع نگاری که کتاب‌ها و نسخه‌های خطی باستانی را با قدمت چند صد ساله نگهداری می‌کرد، دیدار کرد.

در این نشست، مشکلات تحقیق، ترجمه و گردش علمی نسخ خطی و سایر اسناد باستانی محفوظ در دست سیدالیم نورشدین‌اولی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. این اسناد مربوط به تاریخچه برادرزاده خواجه احمد یسوی می‌باشد.

این نسخ خطی که نوادگان ژوسیپ آتا از پدر به پسر منتقل کردند، به زبان باستانی چاگاتای نوشته شده است. طول قسمت بازمانده در قزاقستان 3 و نیم متر است. یولداشف گفت: «این اوراق از پدرم به من رسیده. او در 18 سالگی فوت کرد و پدربزرگم هم در 8 سالگی فوت کرد. پدربزرگم اوراق را به پدرم سپرد و پدرم نیز آن را به من سپرد. در گذشته نظام شوروی به ما اجازه نمی‌داد از این اوراق استفاده کنیم و تاریخ خود را مطالعه کنیم. مشهور است که در آن زمان حفظ اسناد مذهبی و تاریخی جرم محسوب می‌شد. پدربزرگ من یولداش خواجه در سال 1933 به عنوان یک "فرد مذهبی" زندانی شد. مرحوم مادر بزرگ و پدرم سعی می‌کردند این دست نوشته‌ها را پنهان کنند، گاهی آنها را در خاک مدفون می‌کردند و گاهی در گوشه اتاق زیر شیروانی پنهان می‌کردند. من مورخ نیستم اما معتقد بودم که روزی کاغذهای ذخیره شده پرتقاضا خواهند بود. از روی کنجکاوی، آن را به افرادی که ممکن است آن را بخوانند نشان دادم. معلوم شد که در نسخه خطی داستانی نوشته شده است. از ترجمه آن متوجه شدم که اطلاعات زیادی در مورد ژوسوپ آتا، احکام خان، نام مکان‌ها و زندگی مردم وجود دارد. پس از انتشار اطلاعات در مورد نسخ خطی، بسیاری از کشورها به نسخه اصلی علاقه نشان دادند. اما بهتر است تاریخ کشور و شخصیت و شجره نیاکان خود را فقط در کشور خود حفظ کنیم. وی گفت: با توجه به اینکه در دوران سرکوب فرصتی برای مراقبت مناسب از آن وجود نداشت، نسخه خطی اصلی اکنون در وضعیت اسفناکی قرار دارد. اما بهتر است تاریخ کشور و شخصیت و شجره نیاکان خود را فقط در کشور خود حفظ کنیم. با توجه به اینکه در دوران سرکوب فرصتی برای مراقبت مناسب از آن وجود نداشت، نسخه خطی اصلی اکنون در وضعیت اسفناکی قرار دارد. اما بهتر است تاریخ کشور و شخصیت و شجره نیاکان خود را فقط در کشور خود حفظ کنیم. سیدالیم یولداشف گفت: با توجه به اینکه در دوران سرکوب فرصتی برای مراقبت مناسب از آن وجود نداشت، نسخه خطی اصلی اکنون در وضعیت دردناکی قرار دارد.

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (93) نیمه اول مهر ماه 1402

در این جلسه، قوات بوراش از بزرگان که با دقت سوابق گذشته را حفظ نموده و در انتقال شکوه اعصار و خاطرات مردم به فرزندان ما کمک کرده اند، تشکر کرد. وی افزود: حفظ میراث عظیم ملت ما بدون شک یکی از مهمترین وظایف آینده ماست. همچنین توجه ویژه ای به یافتن اسناد ارزشمند در دست مردم داریم. با قرار دادن میراث تاریخی خصوصی تحت حفاظت دولت، ما باید به کشف داده های ناشناخته و جلوگیری از ناپدید شدن آن در آینده کمک کنیم. اطمینان دارم که شهروندان سالخورده دلسوز مانند شما در این امر سهیم خواهند بود.

تاریخ: 6 مهر 1402

<https://kazislam.kz/v-kazahstane-budet-izdana-rukopis-ob-uchenike-ahmeta-yasavi/>

کنفرانس علمی و عملی در خصوص مختار عیوض اف در ریاض برگزار شد

سفارت قزاقستان در عربستان سعودی به همراه مرکز تحقیقات و آموزش بین فرهنگی در عربستان سعودی، کنفرانس علمی- عملی را در چارچوب ارائه آثار مختار عیوض اف نویسنده و نمایشنامه نویس بزرگ برگزار کردند.

دکتر یحیی محمود بن جنید، رئیس مرکز تحقیقات و آموزش بین فرهنگی عربستان سعودی در افتتاحیه این کنفرانس بر اهمیت این ابتکار برای آشنایی عموم مردم عربستان با آثار نویسنده و دانشمند مشهور عیوض اف تاکید کرد. وی ابراز اطمینان کرد که چنین رویدادهایی در خدمت گسترش دانش متقابل و تقویت روابط فرهنگی بین مردم دو کشور خواهد بود.

بریک آرین سفیر قزاقستان در عربستان سعودی به نوبه خود، به تفصیل از کار و زندگی عیوض اف و همچنین رویدادهایی که در کشورمان و خارج از کشور برای ترویج میراث این نویسنده و معرفی آثار او به مردم جهان برگزار

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (93) نیمه اول مهر ماه 1402

می‌شود، توضیحاتی بیان نمود. در این زمینه، داستان‌های «دختر زیبای عزادار»، «یتیم»، «گرگ خاکستری»، و... اثر مختار عیوض اف، نویسنده، نمایشنامه نویس و دانشمند برجسته قزاق خاطرنشان کرد که به لطف آثارش محبوب شد و رمان حماسه چهار جلدی «راه آبی» او را در جهان به شهرت رساند.

دکتر سامال تولوبایوا، استاد گروه شرق‌شناسی دانشگاه ملی اوراسیا، اختیار پالتوره استاد فلسفه، مدیر گروه علوم و نوآوری دانشگاه نور مبارک و قایرات ساکی نماینده سابق، خاورشناس و عرب‌شناس نیز سخنرانی کردند و در رویداد آنلاین تحقیقات خود را به اشتراک گذاشتند. قایرات ساکی از سهم عیوض اف در توسعه ادبیات قزاقستان و میراث فرهنگی جهان، نقش اندیشمند بزرگ آبی در آثار مختار عیوض اف، تأثیر ادبیات کلاسیک عرب در شکل‌گیری و توسعه ادبیات در منطقه آسیای مرکزی صحبت کرد.

شرکت کنندگان در کنفرانس گزارش‌های دانشمندان قزاقستانی را با علاقه و سپاس فراوان دریافت کردند. به ویژه، مدیرمسئول مجله «الیماما» و شاعر مشهور سعودی عبدالله السیخان به اندک بودن اطلاعات درباره زندگینامه و آثار مختار عیوض اف به زبان عربی در اینترنت اشاره کرد و از او برای ارائه اطلاعات جالب تشکر کرد. عبدالعزیز الثقابی، مدیرمسئول روزنامه «العربیه» پیشنهاد کرد که گلچین نویسندگان و شاعران قزاق را از داستان کوتاه به عربی ترجمه کند.

به طور کلی، روشنفکران و نمایندگان رسانه‌های سعودی که در این کنفرانس شرکت کردند، از ابتکار سفارت بسیار قدردانی کردند و از فرصتی که برای آشنایی با زندگی و آثار مختار عیوض اف به دست آمد ابراز قدردانی کردند.

تاریخ: 6 مهر 1402

<https://baq.kz/er-riyadta-aezovtin-shygarmashylygyna-arnalgan-gylymi-praktikalyq-konferentsiya-otti-314298>

دیدار و گفتگوی نایب مفتی اعظم قزاقستان با رایزن فرهنگی

نایب مفتی اعظم قزاقستان آقای سانسیزبای چوخانوف پیش از شرکت در کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی در تهران با رایزن فرهنگی ایران ملاقات نمود.

سانس‌بای چو خانوف ضمن اظهار خرسندی از این دیدار گفت ایران یکی از مهمترین کشورهای اسلامی است و خوشحالم که توفیق آن را یافته‌ام تا در این کنفرانس شرکت کنم و با شخصیت‌های علمی و دینی جمهوری اسلامی ایران آشنا شوم. من در ارتباط با تاریخ و پیشینه ایران مطالعات فراوانی نمودم لیکن توفیق حضور از نزدیک را نداشته‌ام. وی یادآور شد: هم ما و هم ایران هر دو در تلاش هستیم اسلام به درستی به جهانیان معرفی گردد. بنابراین باید مراقبت کنیم که به کتاب آسمانی مسلمانان آسیب نرسد. هتک حرمت صورت گرفته به ساحت مقدس قرآن کریم نشانه تلاش‌های مذبح‌خانه و بزدلانه است و ما آن را محکوم می‌کنیم و خداوند همانگونه که در قرآن فرموده است خود حافظ و نگهدار قرآن کریم است. ایشان افزود: ما تلاش می‌کنیم تا مناسبات دینی خود را با رایزنی فرهنگی ایران افزایش دهیم و در این راه از هر پیشنهاد مطلوب استفاده خواهیم کرد.

در این دیدار رایزن فرهنگی کشورمان ضمن تشکر از حضور نایب مفتی در محل رایزن فرهنگی اذعان نمود: تعاملات ما با اداره مفتیات رو به گسترش است. طی دو سال گذشته برنامه‌های خوبی با اداره دینی مسلمانان قزاقستان داشتیم. نمایشگاه خوشنویسی و کارگاه خوشنویسی قرآن کریم را در مساجد این کشور از جمله مسجد جامع حضرت سلطان و مسجد فارابی به طور مشترک برگزار نمودیم. سال گذشته میزبان هیات هشت نفره مفتی اعظم و مدیران اداره مفتیات در تهران بودیم. به یاری خداوند و با تلاش‌های به عمل آمده در نظر داریم در سایر عرصه‌ها نیز تعاملاتمان را افزایش دهیم. وی همچنین گفت در ماه جاری یکی از حافظین بین‌المللی قرآن کریم جهت شرکت در نخستین دوره بین‌المللی حفظ قرآن کریم در آستانه حضور خواهد یافت. در پایان، ایشان سفر پر خیر و برکتی را برای نایب مفتی اعظم و دستیار ارشد ایشان در ایام حضورشان در سی‌وهفتین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی در تهران آرزو نمود.

تاریخ: 6 مهر 1402

قزاقستان عضو جدید کمیته میراث جهانی اسلامی شد

در دوازدهمین کنفرانس وزیران سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی اسلامی (ISESCO) که در کشور قطر برگزار شد، جمهوری قزاقستان به عضویت کمیته میراث جهان اسلام برای سال‌های 2024-2025 پذیرفته شد.

این کمیته به تقویت همکاری‌های بین‌المللی برای بازسازی و حفاظت از میراث ملموس و ناملموس واقع در قلمرو کشورهای عضو آیسسکو اختصاص دارد. در حال حاضر بازی ملی توگیز کومالک در فهرست ارزش‌های ناملموس جهان اسلام قرار دارد.

در نتیجه این کنفرانس، شرکت‌کنندگان اسنادی را در زمینه مبارزه با قاچاق غیرقانونی میراث فرهنگی در جهان اسلام، احترام به دانش و علم سنتی، تقویت همکاری‌های متقابل و توسعه برنامه آیسسکو برای پایتخت‌های فرهنگی جهان اسلام به تصویب رساندند.

تاریخ: 7 مهر 1402

[/https://kazislam.kz/kazakhstan-novyj-chlen-komiteta-naslediya-islamskogo-mira/](https://kazislam.kz/kazakhstan-novyj-chlen-komiteta-naslediya-islamskogo-mira/)

ایران‌شناس قزاقی: کشوری به زیبایی ایران ندیده‌ام

خانم ژولداسبکوا در توصیف جاذبه‌های گردشگری و فرهنگی ایران گفت: اگرچه به بسیاری از کشورها سفر داشتم اما هیچ کشوری را به زیبایی ایران ندیده‌ام.

به مناسبت روز جهانی گردشگری، مراسمی با حضور علی‌اکبر جوکار، سفیر و علی‌اکبر طالبی‌متین رایزن فرهنگی ایران، آکبوتا ژولداسبکوا، ایران‌شناس برجسته قزاقی و عضو هیأت علمی دانشگاه ملی اوراسیا و مفیدی نماینده شرکت هواپیمایی قشم ایر ایران در جمع مهمانانی از آژانس‌های مختلف گردشگری قزاقستان در محل رایزنی فرهنگی ایران در شهر آستانه برگزار شد.

سفیر کشورمان در قزاقستان ضمن ابراز خرسندی جهت برگزاری چنین مراسمی در روز جهانی گردشگری همانند گذشته اشتراکات دو کشور ایران و قزاقستان را مورد توجه قرار داده و بر لزوم پرداختن و اهتمام بیشتر به صنعت گردشگری میان دو کشور تأکید کرد.

جوکار با اشاره به این مطلب که هر دو کشور جاذبه‌های دیدنی فراوان دارند اما علی‌رغم همه تلاش‌ها، مردم دو کشور آنگونه که شایسته است شناخت درست و کافی از یکدیگر و از جاذبه‌های دیدنی دو کشور ندارند، مسئله لغو روایید گردشگری میان دو کشور را بار دیگر متذکر شد و آن را فرصت مناسبی برای شهروندان هر دو کشور دانست تا برای مقاصد آینده گردشگری خود از قزاقستان به ایران و بالعکس برنامه‌ریزی کنند. در ادامه، خانم ژولداسبکوا از ایران‌شناسان و ایران‌دوستان برجسته قزاقستان از تجربه چهارساله زندگی خود در ایران سخن گفت.

وی در توصیف جاذبه‌های گردشگری و فرهنگی ایران گفت: اگرچه به بسیاری از کشورها سفر داشتم اما هیچ کشوری را به زیبایی ایران ندیده‌ام.

وی به طور خاص طبیعت ایران، آثار باستانی و تاریخی ایران، غذای ایرانی و مردمان ایران را مورد توجه قرار داده و آنها را قابل مقایسه با هیچ کشوری ندانست.

این ایران‌شناس قزاقی با اشاره به رفتار و منش مردم ایران، خطاب به حاضران در مراسم گفت: هرگز در ایران و در میان ایرانیان احساس غربت و غریبی نخواهید کرد همانگونه که من در طی این چهار سال خود را جدای از آنها احساس نکردم.

پس از آن، مفیدی، نماینده شرکت هواپیمایی قشم ایر ایران ایراد سخنانی کرد. وی با بیان تجربه سی ساله خود در حوزه توریسم و گردشگری، از موفقیت‌هایش در این زمینه به ویژه در خصوص تور گردشگری برای نخستین بار از شهر آکتائو قزاقستان شهری واقع در ساحل دریای خزر به ایران و بالعکس سخن گفت.

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (93) نیمه اول مهر ماه 1402

وی با اشاره به موفقیت‌آمیز بودن این طرح و افزایش گردشگران ایرانی به شهر آکتائو، نمایندگان تورهای مسافرتی و گردشگری قزاقستان حاضر در مراسم را مورد خطاب قرار داده و با شرح و توضیح مکان‌های فراوان گردشگری، هتل‌ها، خرید و هزینه‌های سفر یک‌هفته‌ای به ایران آنها را دعوت به همکاری در این زمینه کرد. شایان ذکر است که در فواصل میان صحبت‌ها، کلیپ‌های زیبایی از مکان‌های تاریخی و طبیعی، صنایع دستی، موسیقی سنتی و غذاهای ایرانی برای مهمانان به نمایش گذاشته شد.

تاریخ: 8 مهر 1402

بزرگداشت مولانا در اتاق ایران‌شناسی دانشگاه ملی اوراسیا

مراسم بزرگداشت مولانا شاعر، عارف و الهی‌دان برجسته ایرانی در اتاق ایران‌شناسی دانشگاه ملی اوراسیا برگزار شد.

همزمان با فرارسیدن روز بزرگداشت شاعر، عارف و الهی‌دان برجسته ایرانی، مولانا جلال‌الدین محمد بلخی، مراسم بزرگداشتی با حضور علی اکبر جوکار و علی اکبر طالبی متین سفیر و رایزن فرهنگی ایران در قزاقستان، میراث قوسوبایف، رئیس دانشکده روابط بین‌الملل و جمعی از اساتید و دانشجویان رشته زبان فارسی و ایران‌شناسی دانشگاه ملی اوراسیا در اتاق ایران‌شناسی این دانشگاه برگزار شد.

در این مراسم علی اکبر جوکار، سفیر کشورمان در باب مولانا و آوازه و منزلت این شاعر بزرگ ایران‌زمین در نگاه عالمان و بزرگان سایر کشورها سخن گفت. او مولانا را شاعر و عارفی خواند که شهرت وی از خاک ایران فراتر رفته و در دنیا شناخته شده و آثار او به زبان‌های متعدد ترجمه شده است.

وی اهمیت اشعار مولانا و علاقه مردم به خواندن و دانستن این اشعار را نه صرفاً به دلیل زیبایی کلام مولانا بلکه به دلیل پرمغز بودن و مفاهیم اشعار که ملامت از اندیشه‌های دینی، عرفانی، خودشناسی و خداشناسی است، دانست.

جوکار پس از شنیدن شعرخوانی دانشجویان زبان فارسی، نقش آنها را به عنوان سرمایه‌هایی که می‌توانند در حفظ و اشاعه این شعرها به زبان اصلی آن یعنی فارسی در قزاقستان کوشا باشند، حائز اهمیت خواند و آنان را به تداوم بر این امر ترغیب و تشویق کرد.

وی در ارتباط با حفظ و گسترش زبان فارسی در دانشگاه از بعضی از کشورهای اروپایی نام برد که نسبت به حفظ و توسعه این زبان در دانشگاه‌های خود بسیار کوشا و فعال عمل کرده‌اند و بر این اساس بار دیگر با خاطرنشان کردن اهمیت روابط میان ایران و قزاقستان و اشتراکات متعدد این دو کشور، خطاب به رئیس دانشکده روابط بین‌الملل نقش ایشان را در نگهداری و توسعه زبان فارسی و برگزاری چنین مراسمی به صورت هر چه باشکوه‌تر، گسترده‌تر و به طور مداوم و با حضور فعال سایر دانشکده‌ها تأکید کرد.

پیرو سخنان ایشان رئیس دانشکده روابط بین‌الملل نیز در باب اهمیت مطالعه و دانستن اشعار بزرگانی همچون مولانا و آبای یکی از بزرگ‌ترین شاعران قزاقستان، به تهنی بودن زندگی کنونی جوانان از معنویات اشاره کرده و گنجانیدن اینگونه برنامه‌ها را در میان فعالیت‌های آموزشی دانشجویان مهم برشمرد.

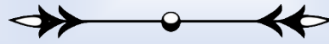
وی همچنین، بار دیگر بر فعالیت‌های مشترک انجام‌شده میان دانشگاه اوراسیا و رایزنی فرهنگی ایران اشاره کرد و اعلام کرد همانند گذشته آماده برگزاری مراسم، نشست‌ها و برنامه‌های فرهنگی مشترک بیشتری از این دست با رایزنی فرهنگی ایران در آینده هستند.

در ادامه، طالبی‌متین، رایزن فرهنگی کشورمان با تبریک روز بزرگداشت مولانا او را از شاعران نامی ایران دانست که محبوبیتش مرزها را درنوردیده و با نام رومی در سراسر جهان شناخته می‌شود. او اهمیت اشعار مولانا را به دلیل بیان اندیشه‌های عرفانی، اخلاقی و تعلیمی دانست که به آیات قرآن، اشعار فارسی و عربی و امثال و حکم مزین شده و بر اثربخشی آن افزوده است.

وی بر توان و اراده رایزنی فرهنگی جهت تداوم و گسترده کردن دوره‌های آموزش زبان فارسی و ایران‌شناسی، برگزاری دوره آموزشی زبان فارسی برای اساتید دانشگاه و برگزاری هر نوع برنامه فرهنگی، علمی و ادبی در دانشگاه با همت و مشارکت فعالانه مقامات دانشگاه و دانشجویان تأکید کرد.

در پایان این مراسم به سه تن از دانشجویان برتر در شعرخوانی جوایزی از طرف سفارت و رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران اهدا شد.

تاریخ: 8 مهر 1402

افتتاح مسجد جدیدی در شهر چیمکنت

مسجد جدیدی همزمان با ولادت نبی مکرم اسلام (ص) در شهر چیمکنت افتتاح شد. نوروزبای حاجی تاغان اولی مفتی اعظم قزاقستان در مراسم افتتاحیه شرکت و به ایراد سخن پرداخت.

وی گفت هدف ما همواره این بوده است که مساجد خود را نه تنها عبادتگاه، بلکه یک مرکز فرهنگی و معنوی و محل انجام امور خیر نماییم. ایشان افزود ما در این راستا تلاش می کنیم به وظایفمان به خوبی عمل نماییم. شما می دانید دل‌های کسانی که به مسجد می آیند همواره مملو از آرامش است. شخصی که دغدغه دنیا و آخرت دارد به مسجد می آید. مفتی اعظم افزود پیامبر گرامی ما حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم بشارت می دهد: «کسی که مسجدی برای رضای خدا بسازد، خداوند متعال برای او چنین خانه ای در بهشت می سازد». خداوند ان شاء الله به همه کسانی که در این امر خیر مشارکت نمودند برکت و سلامتی عنایت فرماید.

تاریخ: 1مهر 1402

<https://www.muftyat.kz/kk/news/qmdb/2023-09-22/42882-shymkentte-zhana-meshit-ashyldy-foto>

برگزاری مسابقات حفظ و ترتیل قرآن کریم در منگستاو

مسابقات حفظ و ترتیل قرآن کریم که به صورت سنتی همه ساله برگزار می شود، امسال در منگیستاو برگزار می شود. در این مسابقه که برای دوازدهمین بار به همت اداره مذهبی مسلمانان قزاقستان برگزار می شود، بزرگسالانی که از سنین پایین با حفظ قرآن تربیت یافته اند، شرکت خواهند کرد.

اکنون علم در حال توسعه است، سیستم فکری و دانش مردم نیز تغییر کرده است. هرکس تا جایی که می تواند در توسعه دین شریف ما که هدف و محتوای اصلی آن تغییر نمی کند سهیم است. ما معتقدیم که علت برگزاری هر ساله مسابقات قرآن کریم تجلیل از دین شریف ما و احترام به قرآن توسط مسلمانان کشور است زیرا قرآن در قیامت کسانی که آن را خوانده و از آن پیروی کرده و به آن احترام می گذارند را شفاعت می کند. برعکس، کسانی که آن را نمی خوانند و به دستور آن عمل نمی کنند، در آن شک می کنند و به کسی که در حروف و آیات آن ایراد می گیرد، شهادت می دهد. البته خداوند متعال مسلمانان را از چنین شرارتی حفظ می کند!

قرآن کلام خداوند متعال است. همانطور که خداوند نیازی به عبادت و دعای احدی ندارد، قرآن نیز به احترام کسی نیاز ندارد. ما مردم باید دوباره آن را بفهمیم و تا حد امکان حفظش کنیم و فرمانش را انجام دهیم. کسی که آن را بخواند، از دردهای مختلف دنیا و آخرت مصون می ماند. همچنین پیامبر خدا فرموده است: «ما قرآن را بر تو نازل کردیم که مایه هدایت و رحمت و بشارت برای مسلمانان است» (سوره نحل، آیه 89). بنابراین، اگر انسان قرآن را چراغ زندگی خود قرار دهد، کلام خدا راه راست را به او نشان می دهد و او را مورد رحمت خود قرار می دهد و به بهشت راهی میکند.

امروزه افراد بیشتری هستند که می‌خواهند مردم ما را از دین مان اسلام جدا کنند و تاریخ ما را از نو بنویسند. اما شعر ابی کنان بایولی «ابتدای آیه-حدیث آغاز کلام است...» حکایت از آن دارد که اجداد ما نیز از قرآن دور نبوده‌اند. «اگر نام تو بیرون نیامد، زمین را بسوزان»، عمل کسانی که کتاب‌های قرآن را به آتش می‌کشند و توجه جهانیان را به سوی خود جلب می‌کنند، که در دل مسلمانان فرو رفته و آنان را غمگین کرده است. با این حال، ما باید آرامش خود را حفظ کنیم و به تلاش برای توسعه دین خود ادامه دهیم. زیرا هر چقدر هم که کتاب بسوزانند و دین را تحقیر کنند، نمی‌توانند آتش ایمان را در دل مسلمانان خاموش کنند و ایمان خود آنان را متزلزل خواهد کرد. خداوند متعال در این باره می‌فرماید: «بی تردید ما این ذکر را نازل کردیم و ما نگهبان آن هستیم» (سوره حجر، آیه 9).

معروف است که در دوران شوروی که خون از شمشیر می‌چکید، مساجد زیادی در کشور ویران شد و آن‌هایی که ویران نشدند برای اهداف دیگر به انبار تبدیل شدند. اما در آن زمان هم مردم در مجموع از دین دور نشدند و از قرآن دوری نکردند. ایمان نیاکان ما به خدا بیشتر شد و مردم در دوران اختناق شدید دست از عبادت برنداشتند. با اینکه مساجد را ویران کردند، نتوانستند عشق به خدا را در دل آنها خاموش کنند. زیرا آن سینه که قلب در آن قرار دارد به نور قرآن منور شده است.

تاریخ: 7 مهر 1402

<https://www.muftyat.kz/kk/articles/sermons/2023-09-29/42953-kuran-kos-dunie-bakytynyn-kilti>

رونمایی از کتاب آموزش قرآن کریم در قزاقستان

کتاب «آموزش قرآن» اثر دکتر بیژن ایلسبیکف، اسلام‌شناس توسط انتشارات نور مبارک منتشر شد.

کتاب "آموزش قرآن" برای همه قاریان به ویژه کسانی که می خواهند قرآن را یاد بگیرند و به دیگران نیز آموزش دهند در نظر گرفته شده است. این اثر ارزشمند بر مزیت های فردی که کتاب آسمانی را فرا می گیرند و آموزش می دهند، می پردازد و آداب و احکام خاصی را که باید در هنگام خواندن و حفظ قرآن رعایت شود، بیان می کند. همچنین می توانید با آیات و روایات پیامبر، سخنان صحابه که خواننده را به خواندن قرآن علاقه مند می کنند آشنا شوید، به معنای آن توجه کنید و دیگران را نیز به تفکر تشویق کنید. برای کسانی که قصد حفظ قرآن را دارند، دو روش متفاوت برای کسانی که عربی می دانند و کسانی که آن را نمی دانند، به شما این امکان را می دهد که در بسیاری از جزئیات دیگر در مورد کلام مقدس خداوند غرق شوید.

تاریخ: 11 مهر 1402

[/https://kazislam.kz/quran-taghylymy-kitaby-zharyq-kordi](https://kazislam.kz/quran-taghylymy-kitaby-zharyq-kordi)

گزارشات تحلیلی

چرا نورتاس آدامبای معتقد است که قزاقستان باید طبق قوانین شریعت زندگی کند؟

خلاصه

به تازگی نورتاس آدامبای کارگردان، فیلمنامه‌نویس و مجری مشهور قزاقستانی با اشتیاق زایدالوصفی وارد اظهارنظر در امور دینی و شریعت شده است. این امر نه به لطف تولید فیلم "عروس سابینا"ست، بلکه به دلیل استدلال مذهبی جدی آدامبای است که به یک مومن فعال تبدیل شده است.

آدامبای که فردی مادی‌گرا بود، دچار تحول در زندگی و مسلمان شد. او از منتقدان بعضی از کارتون‌های دیزنی بوده و آنها را مغایر با ارزش‌های خانواده و زندگی سنتی قزاقی می‌دانست. او از جمله کسانی است که به طرفداری از ارزش‌های پسندیده و اسلام برخاسته و روی‌آوری به دین اسلام واقعی را عامل نابودی رذیلت‌ها از جمله فساد در جامعه به ویژه در سطح رؤسای کشور می‌داند.

گزارش

نورتاس آدامبای: از کارگردانی فیلم تا حافظ ارزش‌های سنتی خانواده

در سال 2022، نورتاس آدامبای از قاسم ژومارت توکایف رئیس جمهور قزاقستان درخواست کرد تا نمایش فیلم‌های معروف هالیوود را که گفته می‌شود ارزش‌های سنتی خانواده را تخریب می‌کند، در این کشور ممنوع کند و همین‌گونه شد. برای مثال، در کارتون دیزنی "Buzz Lightyear" نورتاس آدامبای در آن صحنه‌ای از بوسیدن دو زن را پیدا کرد و علناً از آن خشمگین شد. در نتیجه، وزارت فرهنگ قزاقستان پخش این فیلم را ممنوع کرد. همانطور که خود آدامبای در مصاحبه‌ای با کانال یوتیوب اعتراف می‌کند، او برای مدت طولانی برای نقش اجتماعی فعلی خود تلاش کرده است.

وی گفت: من قبلاً به دنبال پول و سایر ارزش‌های مادی زندگی بودم. در چنین رقابتی، ما شروع به فراموش کردن مسائل مهم می‌کنیم. در سال 2020 و در دوران قرنطینه، اکثر مردم آن را با منفی‌بافی زیادی پذیرفتند. من این را به عنوان یک نعمت بزرگ درک کردم. مردم بالاخره متوقف شدند و شروع به سؤال پرسیدن از خود کردند: من کیستم؟ با چه کسی زندگی کنم؟ چرا زندگی می‌کنم؟ اینگونه بود که خود را مسلمان یافتم. خوشحالم که این اتفاق برای من افتاد زیرا هر چیزی که قبلاً به آن فکر می‌کردم یک توهم و فریب بود.

در عین حال کارگردان معتقد است که در ماجرای توقیف کارتون «Buzz Lightyear» کاملاً حق با او بود و ثابت کرد که یک شهروند نگران است. او از این بابت خشمگین است و می‌گوید: "برای من بسیار مهم است که چنین چیزهایی در کشور من نمایش داده نشود [...] آنجا زنی یک زن دیگر را دوست دارد." در عین حال، آدامبای تأکید می‌کند که در چنین فیلم‌هایی تلاش شخصی را می‌بیند که «بر جامعه ما تأثیر بگذارد تا خانواده‌های سنتی کمتر شود و رشد زاد و ولد کاهش یابد». وقتی از او پرسیده شد که دقیقاً چه کسی در تلاش است تا تأثیر بگذارد، آدامبای به طور خاص پاسخی نداد. او به "غرب" اشاره کرد.

کارگردان متقاعد شده است که اسلام می‌تواند به قزاقستان کمک کند تا تقریباً از همه مشکلات خلاص شود. آدامبای همچنین معتقد است که کشور باید طبق قوانین شریعت زندگی کند. به گفته وی، پذیرش اسلام واقعی توسط همه قزاقستانی‌ها بلافاصله قزاقستان را از شر فساد خلاص می‌کند و همچنین به مبارزه با خشونت خانگی کمک می‌کند: "تصور کنید اگر همه اسلام را می‌پذیرفتند و بر اساس قوانین آن زندگی می‌کردند، کشور چگونه تغییر می‌کرد! هیچ پدوفیل (میل جنسی به کودکان) یا مقامات فاسدی وجود نخواهد داشت، زیرا مردم می‌دانند که چه چیزی برای گناهانشان در انتظار آنها است."

این کارگردان همچنین خاطرنشان می‌کند که رویدادهای ژانویه یا سایر تحولات جدی سیاسی را به طور علنی ارزیابی نمی‌کند فقط به این دلیل که افراد دیگر این کار را انجام می‌دهند.

آدامبای اضافه کرد: بنگرید چند نفر در وقایع ژانویه نقش داشتند؟ همه جامعه و روزنامه‌نگاران. اما چه کسی از ارزش‌های ناپسند صحبت می‌کند؟ از کارتون‌هایی که ارزش‌های بیگانه را برای ما تبلیغ می‌کنند؟ هیچ کس. بنابراین تصمیم گرفتم در مورد آن صحبت کنم.

نورتاس آدامبای همچنین از یرژان یشیمخانوف وکیل و وبلاگ‌نویس قزاقستانی به دلیل انتشار پستی در اعتراف به الحاد انتقاد کرد.

وی گفت: چرا شما به آن نیاز دارید؟ چرا باید این را برای شما بنویسم؟ من او را از بیان نظر شخصی خود منع نمی‌کنم، اما فقط نمی‌فهمم چرا باید آن را بگویند. او در روز مقرر مسئول این امر خواهد بود. آدم خودش وضعیت خودش را خراب می‌کند. در قرآن کریم آمده است افرادی که دیگران را گمراه می‌کنند مورد غضب بزرگ خداوند قرار می‌گیرند. بله، شما خودتان ایمان ندارید، اما اگر به خاطر نظر شما، به خاطر پست شما، انسان ایمان نیابد، مسئولیت این کار بر عهده شماست.

نتیجه‌گیری

با توجه به آنچه در خصوص تغییر سبک زندگی نورتاس آدامبای و دیدگاهش در خصوص ارزش‌های دینی و زندگی خانوادگی و سنتی از نظر گذشت، درمی‌یابیم که او عمیقاً معتقد است که قوانین شریعت باید در زندگی مردم در قزاقستان رخنه کند و مردم با دوری جستن از سبک زندگی اروپایی و توجه به ارزش‌های اعتقادی آنان، زندگی خود را بر مبنای دین مبین اسلام و ارزش‌های زندگی سنتی و خانوادگی قزاقستان بنا نهند. بر اساس تحقیقات میدانی که صورت گرفته است نیز ملاحظه شده است که رشد اسلام‌گرایی و گرایش مردم به فعالیت‌های دینی و مذهبی روز به روز در میان مردم به ویژه جوانان در این کشور در حال افزایش است. اگرچه دولت قزاقستان محدودیت‌هایی را در عرصه‌های مختلف ایجاد کرده است، اگر این محدودیت‌ها برداشته شود مشاهده می‌شود که این کشور با موج عظیمی از گرایش‌ها به امور مذهبی مواجه خواهد شد.

منبع:

https://forbes.kz//actual/massmedia/pochemu_nurtas_adambay_schitaet_cho_kazakhstan_doljen_jit_po_shariatu?#:~:text=%D8%A7%20%D9%86%D9%88%D8%B1%D8%AA%D8%A7%D8%B3-%D8%A2%D8%AF%D8%A7%D9%85%D8%A8%D8%A7%DB%8C,%D9%85%D8%B9%D8%AA%D9%82%D8%AF%20%D8%A7%D8%B3%D8%AA%20%DA%A9%D9%87

اسب در فرهنگ سنتی قزاق‌ها

خلاصه

مطالب جمع‌آوری شده از سفرهای قوم‌نگاری در سراسر قزاقستان از اواخر قرن نوزدهم تا به امروز آداب و رسوم و اعتقاداتی را درباره قزاق‌ها نشان می‌دهد که با اسب، "پادشاه حیوانات اهلی" پیوند خورده است. در زندگی اقتصادی و روزمره قزاق‌ها، اسب مهم‌ترین جایگاه را در میان چهار نوع حیوان اهلی شتر، گوسفند، گاو و اسب داشت. این مسأله تعجب‌آور نیست، زیرا اسب علاوه بر وسیله‌ای برای حمل و نقل، به عنوان دوست صاحبش، شاخص ثروت و همینطور منبعی برای تهیه غذا و لباس بود و حتی از قدرت شفابخش جادویی برخوردار بود. واژگان کلیدی: اسب، دشت، قزاقستان، عشایر، ارزش ملی، سنت، فرهنگ سوارکاری.

مقدمه

اسب در زندگی قزاق‌ها جایگاه ویژه‌ای دارد و آن را "بال‌های سوارکار" می‌نامند. در جامعه سنتی قزاقستان، اسب معیار ثروت، فراوانی و اقتدار است. او در زمان شکل‌گیری قزاق‌ها به عنوان یک قوم، تأثیر قابل‌توجهی بر دنیای معنوی داشت.

قزاق‌ها برای اسب‌ها ارزش زیادی قائل بودند و از آنها مراقبت می‌کردند و عاشقانه آنها را "حیوان خردمند"، "انسان بی‌زبان" و "حیوانی شبیه انسان" می‌نامیدند؛ آنها فرزندان مورد علاقه خود را با نام‌های مستعار اسب همچون "کوره من" و "کوره کوچک من" می‌نامیدند. یک فرد عادل و صادق "آرغیماف" نامیده می‌شد و خود اسب را به نام‌های انسانی می‌نامیدند و به انسان لقب‌های گرمی همچون "مردمک چشمان من" و "نور روشن" و غیره می‌دادند.

گزارش

از زمان‌های قدیم اسب جایگاه مهمی در زندگی و فرهنگ مردم قزاق داشته است و ردپای آن به دوران باستان برمی‌گردد و این جای تعجب نیست زیرا که قزاق‌ها مردمی کوچ‌نشین بودند.

جامعه علمی نظر قطعی در مورد وطن اصلی اهلی‌سازی اسب‌ها ندارد، اما قزاقستان جزو کشورهایی است که ممکن است اهلی‌سازی اسب در آن اتفاق افتاده باشد. تاریخچه اهلی‌سازی اسب در قزاقستان به دوران نوسنگی بازمی‌گردد که در طی آن همه شرایط برای شکل‌گیری عناصر یک اقتصاد مولد ایجاد شد. در آن دوره تاریخی، جوامع مختلف به مناطق وسیع و جنگلی نقل مکان کردند که در نهایت منجر به ایجاد فرهنگ‌ها و تاریخ جدید شد. یکی از آنها فرهنگ بوتای بود که به نام روستای مجاور نامگذاری شد. مساحت سکونت‌گاهی که توسط باستان‌شناسان کشف شده بسیار چشمگیر و تقریباً 15 هکتار است. اما باستان‌شناسان از کشف دیگری افزون بر استخوان‌های انسان و چه بسا بیشتر از آن شگفت‌زده شدند؛ بقایای حیوانات متعددی پیدا شد؛ تجزیه و تحلیل‌ها نشان داد که اینها استخوان‌های اسب هستند. با بررسی استخوان‌های اسب، دانشمندان دریافتند که یک اسب بوتای به طور متوسط بین 4 تا 5 سال یا بیشتر عمر می‌کند، که این امر خود ایده اهلی‌سازی به جای شکار این حیوانات وحشی را تأیید می‌کند. بسیاری از باستان‌شناسان گواهی می‌دهند که در قلمرو قزاقستان، اغلب سر یا پوست اسب همراه با صاحبش دفن می‌شد. در مراسم بزرگداشت سالانه، قزاق‌ها همیشه یک اسب را ذبح می‌کردند و آن نماد این

واقعیت بود که متوفی در این زمان به اجداد خود رسیده بود. اما نژاد اسب هنوز برای بسیاری از محققان یک راز باقی مانده است.

اسب و ورزش

جای تعجب نیست که قزاق‌ها بازی‌های متنوعی در رابطه با اسب داشتند. در طی توسعه جامعه، بازی‌های سوارکاری قزاق‌ها شکل گرفت که به رشد قدرت، چابکی و مهارت در هنگام سوارکاری کمک می‌کرد. همچنین، سرگرمی هیجان‌انگیز و روشی برای توسعه وحدت معنوی مردم بود. برخی از این بازی‌ها به گذشته‌های دور بازمی‌گردند، زمانی که جوهره آنها روزمره‌تر بود. سایر بازی‌های مرتبط با اسب منحصراً نوعی سرگرمی در مراسم‌ها بودند. همه آنها به عنوان بخشی از فرهنگ قزاقستان کاملاً حفظ شده‌اند و امروز حتی یک جشن بزرگ نمی‌تواند بدون آنها برگزار شود.

تنوع بازی‌ها شگفت‌انگیز است: آلامان بایگه، توک بایگه، ژورغا ژاریس، قونان بایگه، کوکپار، قیز قو، تنگه آلو، ژامبی آتو و غیره.

آلامان بایگه

این مسابقه نیازمند مسافت طولانی است. فرهنگ عشایری قزاقی نیاز به آمادگی برای سفرهای دور و دراز داشت؛ به همین سبب پرورش نژادی از اسب‌های قوی و مقاوم ضروری بود. آلامان بایگه یک مسابقه 30، 50 و حتی 100 کیلومتری در زمین‌های ناهموار است. این آزمایشی بود نه برای سوارکار، بلکه برای اسب. امروزه این بازی سوارکاری همچنان پرتطرفدار است، اما در میدان‌های مسابقه‌ای 30 کیلومتری برگزار می‌شود.

کوکپار

این یک بازی باستانی است که نه تنها به عنوان بخشی از فرهنگ مردم قزاقستان است، بلکه سایر مردمان آسیای مرکزی را نیز دربرمی‌گیرد. هدف از این بازی این است که باید گوسفند را از داخل یک گالوپ بردارند و آن را به نقطه خاصی برسانند یا در یک دیگ بزرگ بیندازند. نام "کوکپار" در زبان قزاقی به "گرگ آبی" ترجمه شده است. امروزه این بازی یک ورزش سوارکاری رسمی در قزاقستان، ازبکستان، قرقیزستان و سایر کشورهای آسیایی محسوب می‌شود.

تنگه آلو

نام این بازی در زبان قزاقی "سکه را بلند کنید" ترجمه شده است. طبق قوانین بازی، سوارکار باید در حین تاخت و تاز تا آنجا که ممکن است سکه بردارد. سکه‌ها در روسری‌های کوچک پیچیده شده و در یک خط گذاشته می‌شوند. برنده، سوارکاری است که بیشترین سکه را جمع‌آوری کند. در گذشته‌های دور به جای سکه از شمش‌های نقره کوچک استفاده می‌شد. این بازی نیاز به واکنش عالی، مهارت و توانایی محکم ماندن بر روی زین هنگام آویزان شدن را دارد.

ذکر اسب در هنر عامیانه شفاهی فرهنگ قزاقستان

شرح اسب را تقریباً در تمامی حماسه‌های قهرمانی قزاقی می‌توان یافت. ظاهر اسب قهرمان با اسب‌های دیگر متفاوت است. خاطرات مردم نام اسب‌های رزمندگان دلاور و قهرمانان حماسه‌های عامیانه را حفظ کرده است. برای مثال نام اسب قوبیلندی باطیر، تایبوریل؛ آلیامیس، بایشوبار؛ یساتای، آقتابان و نام اسب ایر تارغین، تارلان است.

مشهورترین اسب در تاریخ و ادبیات قزاق کولاگر بوده و هست که متعلق به آهنگساز آقان سری است. ایلیاس ژانسوگروف کلاسیک در شعر خود "کولاگر" یکی از غم‌انگیزترین قسمت‌های زندگی آقان سری را توصیف می‌کند، زمانی که او سوارکار مورد علاقه خود را در مسابقه‌ای از روی حسادت می‌کشد. این اثر که به عنوان مروارید شعر قزاق شناخته شد، به نقطه اوج خلاقیت نویسنده تبدیل شد.

عنصر اسب در زندگی فرهنگی و آیینی قزاق‌ها

بر اساس اعتقاد قزاق‌ها و قرقیزها، اسب‌ها حیوانات مقدسی به شمار می‌رفتند و دارای خواص طلسم‌گونه بودند، طلسمی که شادی، ثروت و خوش‌شانسی را به همراه دارد. بسیاری از مردم کوچ نشین ایده‌ای باستانی در مورد قدرت جادویی موی اسب داشتند. شمن‌های بسیاری از ملل طب‌های آیینی خود را با موهای اسب می‌پیچیدند.

در گذشته، اسب برای یک قزاق همه چیز بود: به او کمک می‌کرد تا بچرخد، گوسفند را گله کند، او را از دست دشمن نجات دهد و برای او غذا فراهم کند. قزاق‌ها معتقد بودند که یال و دم اسب آنها را از ارواح شیطانی محافظت می‌کند. یکی از سنت‌های باستانی قزاقستان که هنوز هم وجود دارد «آت مینگیزو» است. این سنت مربوط به زمانی است که یک پسر بزرگ را برای اولین بار سوار اسب می‌کنند و او در اطراف خانه‌های همه ساکنان روستا می‌چرخد و روستاییان هدایایی را در کیف او می‌گذارند.

اسب‌هایی با رنگ روشن نشان‌دهنده نور، خلوص و صداقت بودند. این ویژگی به این واقعیت کمک کرد که از اسب‌های رنگ روشن در آیین‌ها و مراسم سنتی در مناسبت‌های مهم استفاده می‌شد. به عنوان مثال، قزاق‌ها فقط در موارد خاص یک مادیان سفید را در هنگام سوگند، هنگام تصمیم‌گیری در مورد مسائل جنگ و صلح و یا در جهت منافع یک قبیله قربانی می‌کردند.

همچنین، اگر فردی در جنگ مفقودالثر می‌شد، یا اسبی در جنگ کشته می‌شد و یا اگر ازدواج‌های درون قبیله‌ای بعد از نسل هفتم مجاز می‌شد، در عید نوروز یک اسب سفید قربانی می‌کردند. بنابراین، اسب در سنت فرهنگی قزاق‌ها جایگاه ویژه‌ای داشت. ریشه‌های تاریخی این ایده‌ها به دوران باستان یعنی دوران شکل‌گیری اولین جوامع سوارکاری در اوراسیا بازمی‌گردد.

نتیجه‌گیری

به طور خلاصه، زندگی قزاق‌هایی که در زمان‌های مختلف در دشت زندگی می‌کردند، ارتباط مستقیم و نزدیکی با اسب‌ها داشت. شخصیت و ماهیت اسب که از ادبیات به زبان، از زبان به زندگی، از زندگی به دانش تغییر کرده است، به ما این امکان را می‌دهد که امروز به عنوان یک کشور مستقل، گذشته را دوباره ارزیابی کنیم و نه تنها در این رابطه به شناخت دست یابیم، بلکه با مطالعه آن، جایگاه ملت قزاق و فرهنگ ترک را در تمدن جهانی مشخص کنیم. در این دوره، در کنار داده‌های باستان‌شناسی، تحلیل تصویر اسب در ادبیات شفاهی و آثار نویسندگان مدرن حائز اهمیت است.

منابع:

1. [/ https://kazislam.kz/rol-loshadi-v-tradicionnoj-kul-ture-kazahov](https://kazislam.kz/rol-loshadi-v-tradicionnoj-kul-ture-kazahov)

2. [/ https://kazpravda.kz/n/mchi-tulpar-bystree-vetra.2](https://kazpravda.kz/n/mchi-tulpar-bystree-vetra.2)

3. <https://e-history.kz/ru/news/show/3727>

تهیه‌کننده: رایزنی فرهنگی ج.ا.ایران در آستانه قزاقستان

تاریخ: 14 مهر 1402

پایان